

Bijlage 7: Mobieltjesbeleid

Sinds de aanvang van het schooljaar 2024-2025 geldt voor alle scholen in het funderend onderwijs dat in het klaslokaal het niet-educatief gebruik van mobiele devices niet is toegestaan. Dit geldt voor zowel mobiele telefoons, tablets als smartwatches.

Het uitgangspunt hierbij is “nee, tenzij”, hetgeen wil zeggen dat elke school zelf het beleid mag vormgeven, mits het uitgangspunt het afgesproken verbod is, waarbij vervolgens wel ruimte is om concrete uitzonderingen op deze sectorafpraak te beschrijven.

Het ministerie van OCW heeft deze sectorafpraak gemaakt met alle betrokken sectororganisaties. Op 4 juli 2023 maakte minister Dijkgraaf middels een kamerbrief bekend dat deze afspraak was gemaakt met het voortgezet onderwijs en op 7 november 2023 maakte minister Paul middels een kamerbrief bekend dat deze zelfde afspraak was gemaakt met het primair onderwijs en het speciaal onderwijs.

Beide kamerbrieven benadrukken het belang van “een leeromgeving waarin leerlingen zich kunnen concentreren, betrokken kunnen zijn en docenten effectief kunnen lesgeven”, want “leerlingen hebben recht op een optimale leeromgeving zonder onnodige afleiding” en leerlingen moeten “zich kunnen richten op wat belangrijk is, namelijk het goed volgen van de les”. Dit komt ook “het pedagogisch klimaat in het klaslokaal ten goede”.

Als bijlage bij beide kamerbrieven werd een bijlage bijgevoegd met daarin de nadere uitwerking van de inhoud en implementatie van de hoofdlijnenafpraak. De hoofdpunten hieruit zijn:

1. Onder educatief gebruik wordt verstaan dat enkel in specifieke lessen deze devices gebruikt kunnen worden, als dat ten dienste staat van de in die les beoogde leerdoelen van leerlingen.
2. In het kader van de veiligheid van individuele leerlingen is maatwerk mogelijk. Zo kunnen scholen met het oog op de gezondheid en veiligheid van hun leerlingen beleid voeren waarbij telefoons voor specifieke leerlingen wel zijn toegestaan in de klas.
3. Partijen roepen scholen dringend op om dit uitgangspunt te vertalen in helder schoolbeleid, in nauwe afstemming met docenten, ouders en leerlingen, waarbij de formele medezeggenschapstrajecten worden doorlopen.
4. Scholen zorgen ervoor dat ouders, leerlingen en leraren de mogelijkheid hebben via reguliere schoolregelingen, passend bij afspraken in het kader van schoolbeleid, klachten te uiten over de naleving of toepassing van “nee, tenzij”.

Beleid voor mobiele devices

Onderstaande regels zijn na instemming door de MR eveneens vastgelegd in het schoolreglement.

1. In het klaslokaal is elk niet-educatief gebruik van mobiele devices niet toegestaan. Dit geldt voor zowel mobiele telefoons, tablets als smartwatches.
2. Beschrijf bondig in hoeverre het verbod wordt doorgetrokken tot buiten het klaslokaal. De school kan er voor kiezen om mobiele devices reeds bij binnenkomst van de school te laten inleveren of deze in hun kluisje te laten leggen. Ook kan er worden gekozen om de zichtbaarheid of het gebruik van mobiele devices te verbieden in specifieke zones binnen of buiten het schoolgebouw, zoals bijvoorbeeld de aula of het schoolplein. Benoem ook het beleid tijdens buitenschoolse activiteiten zoals sporttoernooien, schoolreisjes, culturele uitstapjes, excursies, schoolkampen en werkweken.
3. Beschrijf bondig in hoeverre het verbod wordt doorgetrokken tot buiten de lestijd die in een klaslokaal wordt doorgebracht, zoals tijdens pauzes, tussenuren of buitenschoolse activiteiten die buiten lestijd vallen.
4. Beschrijf bondig hoe leerlingen kunnen conformeren aan het wegdoen van een mobiel device. Moeten deze uitgeschakeld in de eigen tas, in een kluisje of in een telefoontas worden gedaan?
5. Beschrijf bondig welke redelijke en proportionele consequentie er volgt op het overtreden van de afgesproken regels. Beschrijf ook welke consequentie er volgt op het binnen een gestelde termijn meermaals overtreden van de afgesproken regels. Let wel; inname van een device is niet toegestaan; men kan de leerling slechts verzoeken tot inlevering en bij weigering een consequentie laten volgen. Ook is het niet toegestaan om zichzelf toegang te verschaffen tot het mobiele device van een ander.
6. Beschrijf puntsgewijs welke uitzonderingen er kunnen worden gemaakt met het oog op situaties waarbij leerlingen noodzakelijkerwijs bereikbaar moeten zijn voor mensen buiten school. Geef hierbij aan bij wie de betrokken ouder het verzoek tot uitzondering moet doen en wie eventuele goedkeuring daartoe bekend maakt aan de betrokken medewerkers.
7. Beschrijf welke uitzonderingen er kunnen worden gemaakt met het oog op leerlingen met een zorgbehoefte. Geef hierbij aan bij wie de ouder van de leerling het verzoek tot uitzondering moet doen en wie eventuele goedkeuring daartoe bekend maakt aan de betrokken medewerkers. Zie ter inspiratie de lijst met mogelijke uitzonderingen op de volgende pagina.
8. Beschrijf bondig of docenten mobiele devices wel mogen gebruiken en zo ja, waar, wanneer en met welk doel?
9. Eventuele klachten ten aanzien van de naleving of toepassing van het voorliggende beleid kunnen via de reguliere klachtenregeling bekend worden gemaakt en zullen via die weg in behandeling worden genomen.

Het speciaal onderwijs heeft in een addendum een aantal voorbeelden opgesomd van uitzonderingen die zouden kunnen gelden in geval van medische noodzaak en specifieke zorgbehoeften. Al deze voorbeelden zouden volgens het bovenstaande tweede hoofdpunt ook van toepassing kunnen zijn op leerlingen in het reguliere onderwijs. Men zou hierbij kunnen denken aan:

- Hoortoestellen en bijbehorende digitale hulpmiddelen die verbonden zijn met mobiele apparaten die leerlingen in staat stellen om toegang te krijgen tot de lesstof. Zonder deze apparatuur is er geen communicatie mogelijk en komt het leerproces niet tot stand.
- Spraaksoftware, voorleessoftware, ondertiteling, vertaalsoftware en andere technologische oplossingen waardoor leerlingen toegang krijgen tot de lesstof en kunnen deelnemen aan de lessen.
- Apps en programma's die leerlingen helpen emoties te herkennen en te reguleren.
- Apps en programma's om medicatie-inname bij te houden, herinnering aan medische handelingen en aanwijzingen. Denk hierbij aan een insuline- en zuurstofaanwijzer of andere diabetes apps.
- Kalmerende en stress verlagende technologische oplossingen voor leerlingen met angststoornissen of psychische aandoeningen.
- Toegankelijkheids-apps die helpen bij het navigeren in de schoolomgeving voor leerlingen met mobiliteitsproblemen.
- Signaleringsplannen, stoplichtenplannen en andere digitale plannen die leerlingen helpen om stress te herkennen en ermee om te gaan.
- Apps en hulpprogramma's die helpen bij het signaleren en registreren van lichamelijke veranderingen, zoals stress.
- Apps en hulpprogramma's die leerlingen helpen met plannen en organiseren.
- Directe hulplijn naar een veilig persoon of behandelaar.
- Muziek, white-noise of koptelefoons met noise-cancelling voor focus en ontspanning.
- Apps voor ademhalingsoefeningen en ontspanningstechnieken.